

Àrea de Drets Socials

Institut Municipal d' Educació de Barcelona

INFORME

Xarxa d'inclusió laboral en el mercat ordinari de les persones amb discapacitat de Barcelona (xarxa XIB)

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de **Reconeixement (by)**. Es permet qualsevol explotació de l'obra, incloent-hi una finalitat comercial, així com la creació d'obres derivades, la distribució de les quals també està permesa sense cap restricció, sempre que se'n citi la font.

La llicència completa es pot consultar a

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ca>

Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports
21 de juny de 2016

1. Motivació

L'Ajuntament de Barcelona treballa des de fa més de trenta anys l'atenció i la integració de les persones amb discapacitat a través de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMD). Amb la creació l'any 1985 de l'**Equip d'Atenció i Assessorament Laboral – EAL** es dona un impuls a les polítiques municipals d'inserció laboral de persones amb discapacitat i trastorn mental per l'accés al mercat laboral ordinari. Des d'un inici, l'EAL ha estat treballant amb la metodologia de "Treball amb suport".

En els darrers anys, la situació de crisi, les elevades taxes d'atur, la reducció de les polítiques actives d'ocupació i el desenvolupament d'algunes normatives han perjudicat en gran manera la inserció laboral dels col·lectius més vulnerables, entre d'altres, a les persones amb diversitat funcional. Alhora, cal tenir present que al 2015 el nombre de persones amb diversitat funcional a la ciutat de Barcelona, que disposen del certificat de discapacitat, és de 130.000 persones, el que suposa gairebé el 8% de la població de Barcelona.

Fa un parell d'anys les pròpies entitats del **Consell Municipal de Benestar Social**, van impulsar la creació d'un Grup de Treball sobre la **"Inserció laboral de les persones amb discapacitat en el mercat ordinari"**. Aquest grup de treball compost per 27 membres representants d'entitats, serveis, i experts, va analitzar pràctiques i experiències des d'una pluralitat de mirades, reflexionant i valorant l'impacte de la crisi en la inserció laboral. Algunes de les recomanacions d'aquest grup de treball van ser:

- **"Construir un model Barcelona per a la inserció en el mercat ordinari"**
- **"Establir aliances estratègiques, a tots els nivells de l'administració, amb entitats públiques i privades, per tal d'incrementar la capacitat d'acció de la ciutat."**
- **"Generar coneixement fiable entorn de la inserció laboral de les persones amb diversitat funcional per afavorir la consciència social i la presa de decisions fonamentades."**
- **"Implicar el teixit empresarial de la ciutat per tal de fomentar la creació d'ocupació."**

Així doncs, i conseqüents amb la voluntat de seguir enfortint els programes d'inserció laboral de persones amb diversitat funcional i atenent a les recomanacions del Grup de Treball, es va constituir la **XARXA D'INCLUSIÓ LABORAL EN EL MERCAT ORDINARI DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT DE BARCELONA (XARXA XIB)** amb el convenciment de que el **treball en comú** entre les entitats en l'àmbit de la inserció laboral en el mercat ordinari esdevindrà una estratègia eficaç per a l'impuls de la inserció laboral de les persones amb diversitat funcional de la ciutat.

Aquest últim any, amb una decidida aposta d'aquesta **xarxa en comú** per part de l'actual Equip de Govern la xarxa ha madurat considerablement **incrementant el nombre de persones que han trobat feina**, però sobretot **millorant la qualitat de la feina** i donant **més i millors oportunitats a les dones amb diversitat funcional que busquen feina**.

2. Objectius de la Xarxa d'Inclusió laboral Barcelona (XIB)

Objectiu General

Establir una nova estratègia de treball conjunt de l'Ajuntament de Barcelona amb les entitats socials, per afavorir la integració laboral de persones amb diversitat funcional en el mercat ordinari de treball a la ciutat de Barcelona.

Objectius específics

- Impulsar la integració laboral de persones amb discapacitat al mercat ordinari de treball amb el suport i l'aportació econòmica i de recursos de l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant un conveni marc.
- Validar metodologies i processos d'inserció realitzats fins ara per cada una de les entitats, amb la finalitat de compartir-los i portar a la pràctica el millor de cada pràctica.
- Establir estratègies conjuntes per augmentar l'accés i la vinculació de l'empresa ordinària en la integració laboral de persones amb diversitat funcional .
- Incrementar els coneixements dels equips d'inserció laboral de les diferents entitats, mitjançant l'intercanvi de bones pràctiques i de formació especialitzada.
- Impulsar la recerca aplicada en els processos d'inserció laboral de persones amb discapacitat en el mercat ordinari de treball i valorar el seu impacte.

3. Membres de la Xarxa XIB i recursos destinats a la Xarxa XIB

Participen a la Xarxa les entitats d'economia social que actuen a la ciutat amb programes d'inserció laboral en el mercat ordinari, que disposen de metodologies de treball properes i connectades amb l'Equip d'Assessorament Laboral de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD), i que s'han adherit al Conveni marc de col·laboració.

L'Ajuntament de Barcelona, mitjançant l'IMPD, **destina 390.500 euros** a la Xarxa d'Inserció, una aportació de la qual es beneficien les diferents entitats.

La Xarxa XIB dóna cobertura a gran part de la diversitat funcional: diversitat mental, diversitat intel·lectual, diversitat física, diversitat auditiva, diversitat visual. Formen part de la Xarxa XIB d'Inclusió laboral Barcelona , les següents entitats:

- Equip d'Assessorament Laboral (Ajuntament de Barcelona)
- Fundació ECOM
- Federació d'Associacions Catalanes de Pares i Persones Sordes(ACAPPS)
- Fundació AURA
- Fundació JOIA
- Associació Catalana d'Integració i Desenvolupament Humà (ACIDH)

- Fundació Tres Turons
- Fundació Catalana Síndrome de Down

Totes elles amb una llarga i solvent trajectòria en el camp de la inserció laboral en el mercat ordinari amb la col·laboració i suport de l'Ajuntament de BCN.

Es tracta doncs d'una Xarxa d'inserció que compta amb **8 entitats però sobretot amb 60 professionals implicats** en al inserció laboral en el mercat ordinari de les persones amb discapacitat.

4. Actuacions de la Xarxa XIB Xarxa Barcelona d'Inclusió mercat laboral ordinari

Per aquest primer any les actuacions han estat dirigides a impulsar i constituir les bases de la Xarxa Barcelona, bases que ens permetin anar construint de manera participada una dinàmica per la gestió integral de la inserció laboral de persones amb discapacitat en l'empresa ordinària.

Actuacions en marxa impulsades el 2015

- Creació del Consell Director però destacar també la creació d'un Consell Tècnic format pels tècnics on es debat la intervenció del dia a dia i on s'arriben a **compartir casos, perfils, problemàtiques i solucions.**
- Aprofundiment en el coneixement de cadascun dels serveis d'integració laboral, amb les seves diferents metodologies i processos d'inserció. Totes les entitats han visitat cadascuna de les entitats coneixent les millors pràctiques de cadascuna. **Totes les entitats han estat a casa de totes compartint mètodes i treball.**
- Formació específica pels equips tècnics de les entitats. Les pròpies entitats han organitzat **sessions formatives on han comentat el seu mètode d'inserció** a les diferents entitats. S'han posat en marxa **formacions pràctiques on entitats acullen treballadors i treballadores d'altres entitats que hi fan aprenentatges.** L'intercanvi de coneixement entre entitats, en aquest sentit s'ha organitzat un conjunt de monogràfics entre tècnics/es per compartir:
 - **Nova contractació i mesures alternatives**
 - **Compatibilitat entre contractacions i prestacions econòmiques**
 - **Programa IPS (salut mental) per a la inserció laboral de persones amb diversitat mental**
- Les entitats saben atendre i orientar les persones amb diversitat funcional que busquen feina o pretenen millorar la feina que tenen. Les entitats saben donar serveis a les perones però en canvi tenen dificultats per entendre l'empresa, per comprendre els requeriments que l'empresa expressa a l'hora de contractar una persona amb discapacitat. Per això una de les idees que les entitats han volgut **treballar ha estat la comprensió del món empresarial** per poder trobar millors oportunitats de treball. S'ha definit d'un **pla de màrqueting i l'elaboració d'un gestor de clients**

per dirigir-se a les empreses, i s'han treballat missatges per dirigir-se a la responsabilitat social de les empreses.

- Recerca d'un nom comú per a la xarxa d'inserció per tal de **dotar-se d'una identitat comuna**. La **identitat en comú de la xarxa**, dona també una major dimensió a les entitats, i facilita una millor presentació del nostre treball a les empreses. Amb la participació de totes les entitats representades a la xarxa s'adopta el nom **XIB Xarxa Barcelona d'Inclusió al mercat ordinari de treball**.
- La Xarxa ha donat **suport al projecte Didàctica** per dissenyar una nova formació professional i noves oportunitats laborals per a les persones amb discapacitat intel·lectual. El Projecte Didàctic és una idea d'un grup de pares i mares que varen decidir pensar noves formacions i nous mercats laborals per a les persones amb diversitat intel·lectual. Els hem ajudat a orientar aquests nous mòduls de formació professional i hem orientat les possibles noves feines vinculades al medi ambient, a l'educació en el lleure i a la cura d'animals.
- Les entitats integrants de la Xarxa XIB, també formen part d'altres programes d'inserció laboral dels quals també reben finançament, i hem establert des d'un inici que per formar part de la xarxa XIB no calia renunciar a altres programes ni al rendiment de comptes que fan a aquests programes. Però les pròpies entitats han volgut tenir una relació diferent en la Xarxa i han impulsat un sistema de valoració de resultats diferent. Per això i amb la iniciativa de la pròpia Xarxa ens hem volgut dotar d'un **sistema d'indicadors que ens permeti comparar-nos millor, que ens permeti valorar-nos millor**, per avançar en la recerca de més i millors oportunitats de treball. La Xarxa ha aprofitat un treball que ja s'havia **encarregat a l'IGOP** per dotar-se d'indicadors propis, que permetin avaluar resultats i millores. Eines per **mesurar l'impacte dels serveis d'inserció laboral en les persones amb diversitat funcional**.
- Les entitats integrants han manifestat la necessitat per **obrir la Xarxa a un nou grup d'empreses, petites i mitjanes empreses** perquè són més del 95% de les empreses de Barcelona. S'ha impulsat **un projecte amb Fundació Pimec** per tal d'accedir a noves empreses i fer-ho conjuntament amb les entitats. El projecte ja està en marxa i es farà la **presentació de les oportunitats laborals que ofereix la Xarxa XIB a 2-3 gremis de la ciutat de Barcelona** i les facilitats que pot oferir la Xarxa XIB als petits i mitjans empresaris que vulguin contractar persones amb discapacitat.
- La Xarxa ha elaborat el **Programa +ValorS** elaborant un codi ètic de contractació. Ja es compta amb la complicitat del Departament de Treball, de PIMEC i de les forces sindicals. L'objectiu és **millorar l'ocupació i la contractació de les persones amb diversitat funcional**. En aquests moments la Xarxa manté una bona **coordinació amb el Departament de Treball, amb inspecció, i amb sindicats** per afavorir una contractació ètica de les persones amb diversitat funcional.
- Aquesta obertura a noves empreses a noves oportunitats laborals ha evidenciat la necessitat **d'incorporar nous prospectors d'empreses** per a la xarxa que permetin ser més efectius per trobar noves oportunitats laborals.
- S'ha iniciat conjuntament amb la col·laboració del Consorci de Biblioteques el projecte **connecta c@pacitats per millorar les competències en informàtica i xarxes socials de les persones amb diversitat funcional en processos d'integració laboral**. El projecte formatiu es realitza amb la

contractació de formadors en plans municipals d'ocupació, i es realitza a les biblioteques de la ciutat. Concretament la **formació es fa en 3 biblioteques** una situada al Districte de Nou Barris, una altra situada al Districte del Sant Martí concretament al Poblenou, i una altra situada al Districte de l'Eixample concretament a Sagrada Família. En aquest moments es realitza **formació a 40 persones amb diversitat funcional i en grups d'entre 6 i 10 persones**. La formació es fa en grups de matins i tardes. La valoració realitzada per la Xarxa XIB i per les persones ateses és molt positiva i es valora repetir i prorrogar l'experiència. te de xarxes socials que destaquí la responsabilitat social de les empreses que contracten persones amb diversitat funcional a través de la xarxa XIB.

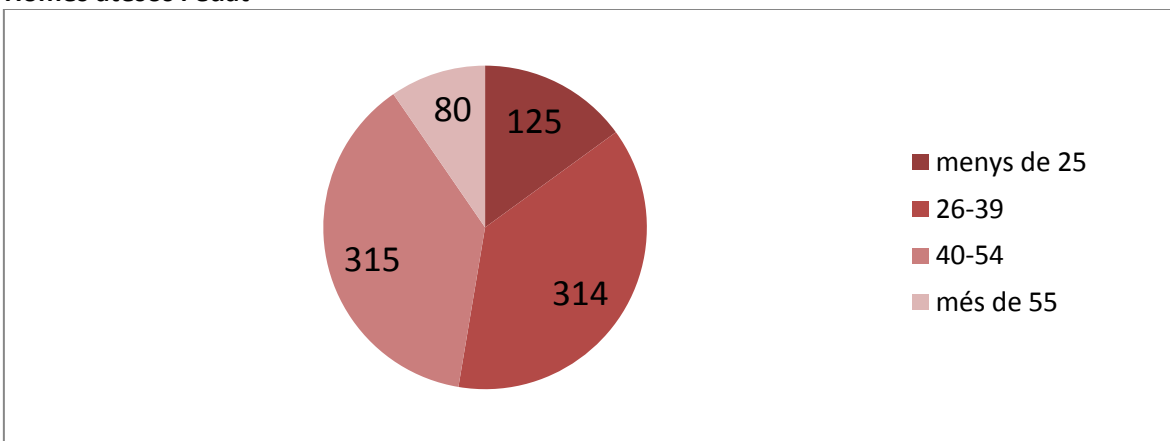

5. Dades de la Xarxa XIB Xarxa Barcelona d'Inclusió mercat laboral ordinari

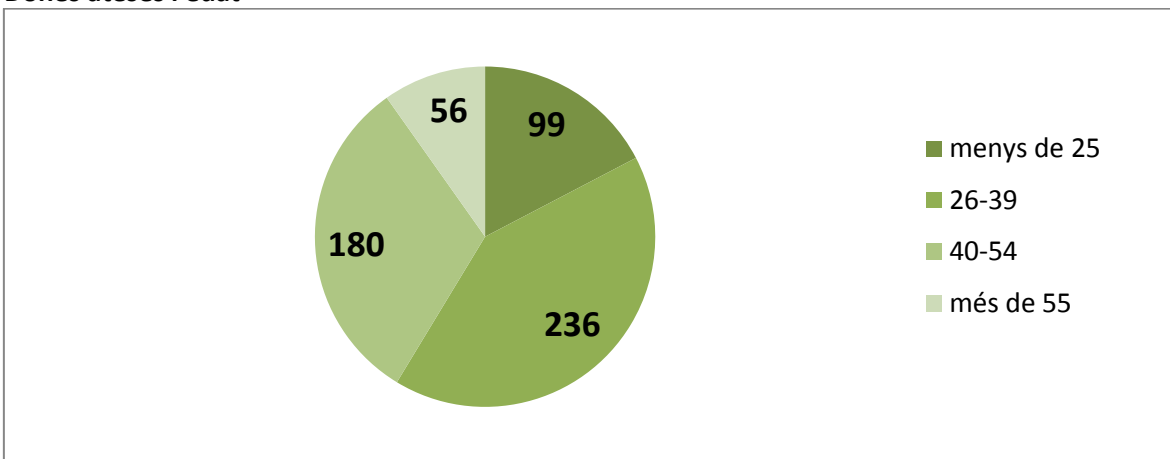
Les persones ateses

La Xarxa XIB ha atès l'any 2015 1.405 persones amb diversitat funcional que buscaven feina. D'aquestes 1.405 persones 834 eren homes i 571 eren homes. Un dels reptes per tant és arribar a més dones amb diversitat funcional, dones que sovint es veuen excloses de les oportunitats laborals, especialment tal i com s'observa en les dades, les dones de mitjana edat i edat avançada. En les dones ateses predomina la franja d'edat de 26 a 39 anys i les **dones més joves** de 25 anys i en els homes predomina la franja d'edat 26 a 54 anys i per tant **homes més grans**.

Homes atesos i edat

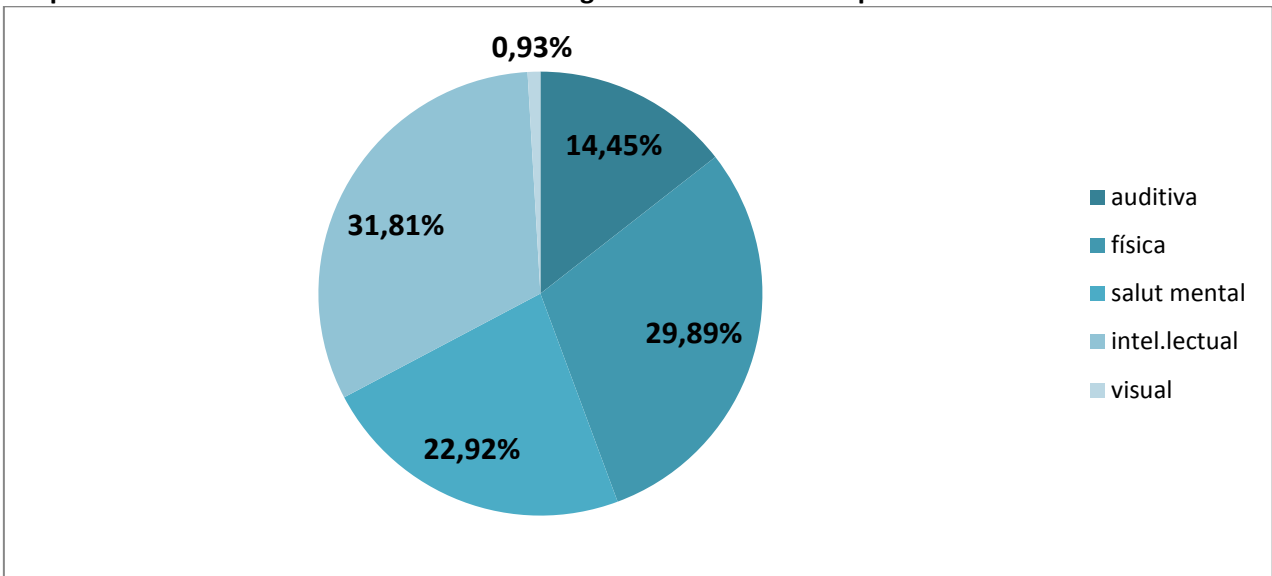
Dones ateses i edat

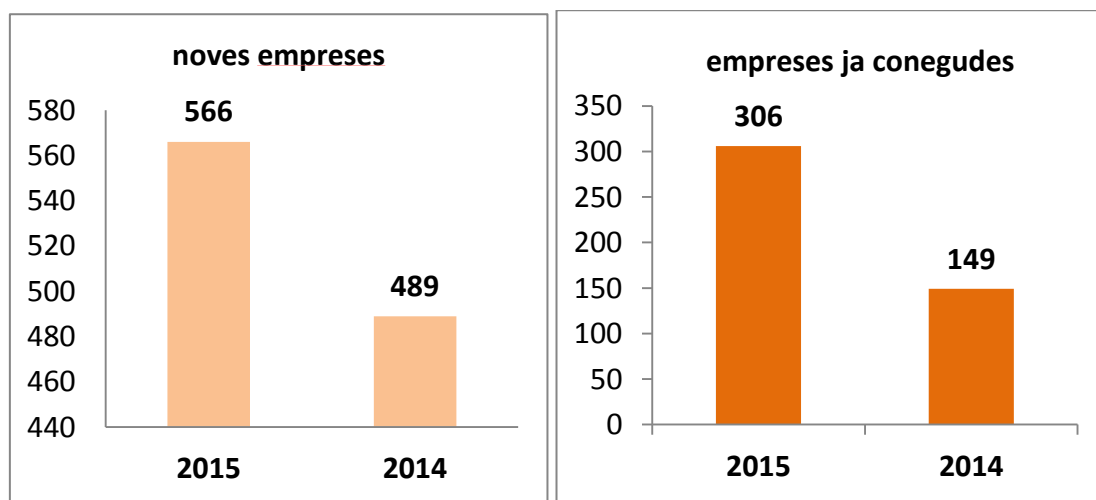
En referència a les persones amb diversitat funcional ateses observem que molt majoritàriament són persones amb discapacitat intel.lectual i amb discapacitat física. Les **entitats de la Xarxa han atès totes les persones que s'han dirigit a la nostra Xarxa XIB** a la recerca d'un lloc de treball. Tot i que la demanada d'atenció ha estat menor la Xarxa ha dirigit molt bona part dels seus **esforços a la recerca de noves empreses i noves oportunitats laborals**.

Les persones amb diversitat funcional ateses segons certificat de discapacitat

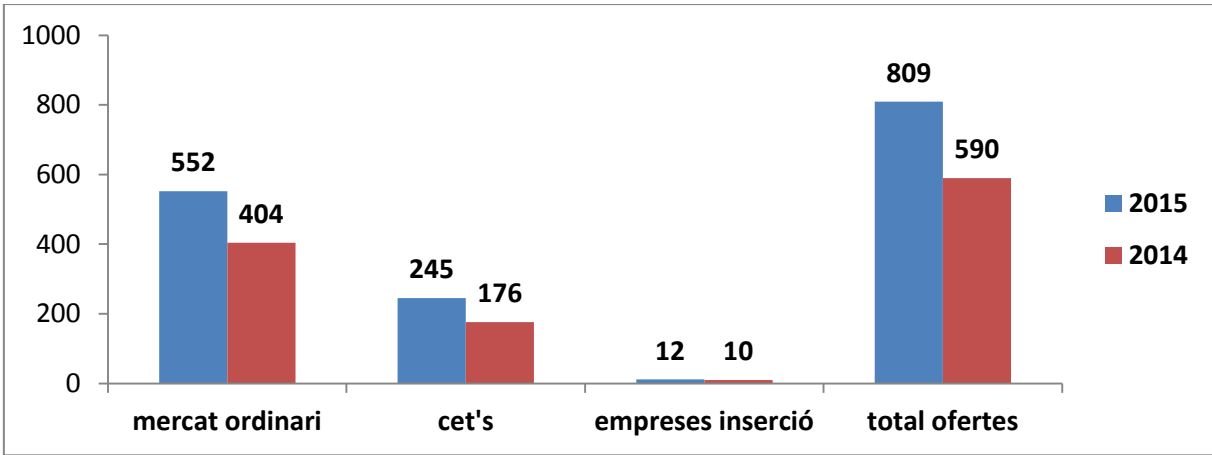
Les empreses

En els gràfics es destaca l'activitat de la XIB en la recerca de noves i millors oportunitats laborals, i es mostra les empreses que la Xarxa XIB ha contactat.

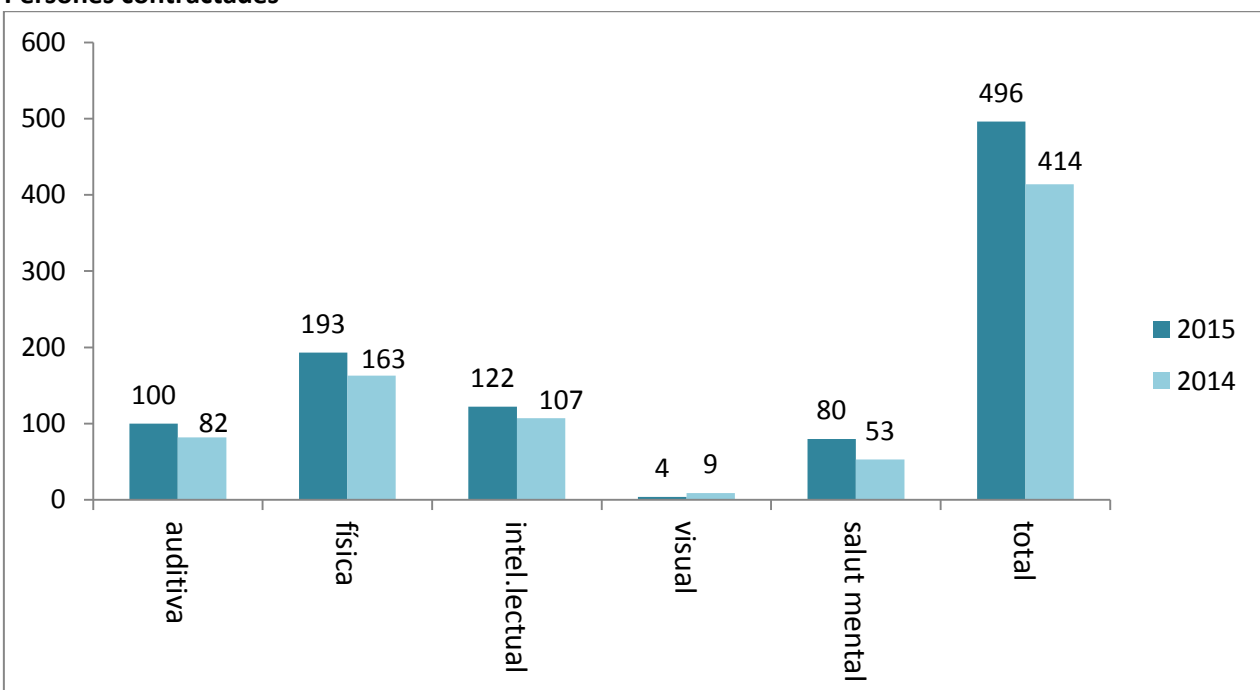
L'activitat de la Xarxa centrada en la recerca laboral també es destaca en la millora quantitativa de les ofertes laborals que s'han seleccionat.

Les persones contractades i els contractes

És important destacar no només el nombre de persones contractades sinó també l'esforç de la Xarxa XIB en la recerca de millors oportunitats laborals per les persones amb diversitat funcional. En el gràfic següent destaca la millora el nombre de persones contractes en tots els àmbits de la discapacitat i per tant es constata a questa orientació de la Xarxa XIB de recerca de noves i millors oportunitats.

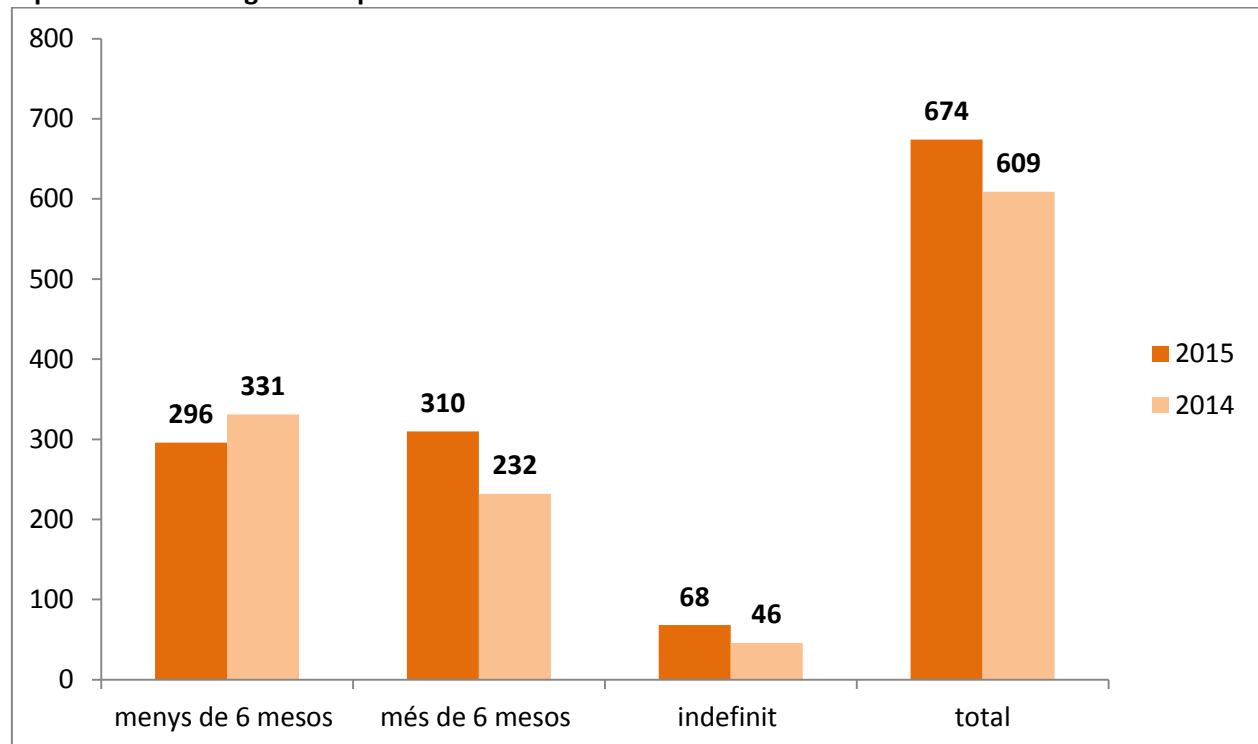
Persones contractades

Destaca molt clarament la millora de la temporalitat contractual i també la millora en la contractació de les dones amb diversitat funcional que ha passat de 179 dones contractades el 2014 a 200 dones contractades el 2015. El salt més significatiu en les dones que han estat contractades ha estat en les dones més grans de 55 anys que han passat de 9 dones 2014 a 29 dones contractades el 2015. En el gràfic següent s'analitzen les contractes aconseguits. S'han incrementat els contractes fixes i els contractes de més de 6 mesos i han baixat els contractes de menys de 6 mesos. No obstant això recorda que la Xarxa XIB també s'enfronta a la realitat de la precarietat laboral i, tot i que es prioritza la inserció en el mercat ordinari també s'accepten ofertes laboral del mercat protegit.

Tipus contractes segons temporalitat

Finalment destacar que durant el 2015 un **35,5% de les persones ateses ha aconseguit trobar feina** i en canvi al 2014 aquesta taxa d'inserció era només del 25,7%.

6. Algunes conclusions

- La crisi i l'atur afecta especialment a la població amb diversitat funcional, que pateixen uns índexs d'atur estructuralment superiors a la resta de la ciutadania, i que també han patit uns increments superiors a la resta d'ençà de l'esclat de la crisi.

- L'objectiu de la XIB no és només assolir la inserció laboral, sinó fer-ho també garantint uns mínims de qualitat i la dignitat de la persona i el desenvolupament de les seves capacitats: programa +Valors elaborant un codi ètic de contractació.
- Destaca el treball realment en xarxa entre els membres de la XIB, intercanviant coneixements, experiències i bones pràctiques de manera que s'amplia el know-how col·lectiu.
- L'autoexigència de la XIB avaluant i validant metodologies d'inserció laboral, els seus resultats (elaboració d'un sistema d'indicadors per avaluar impactes), així com la recerca aplicada en els processos d'inserció amb l'objectiu de la millora continua.
- La preocupació per establir llaços de comprensió i confiança amb el món empresarial per poder treballar conjuntament i trobar millors oportunitats de treball (pla de marketing, gestor de clients, apel·lació a la RSS de les empreses...).
- Millora de la capacitació de les persones usuàries (projecte Didàctica) i de les possibilitats i ofertes de feina (projecte amb Fundació Pimec, oferta a gremis de la ciutat...).
- I pel que fa als resultats, es constata un increment i millora en tots els indicadors:
 - Més empreses (tant de noves com de ja conegudes)
 - Això ha permès també aconseguir més ofertes laborals (superant les 200 ofertes més)
 - Més persones contractades (19% d'increment respecte l'any 2014)
 - Més dones contractades (de 179 a 200).
 - Més contractes indefinits respecte el total de contractes, més que no pas el total d'Espanya, per exemple. Un 10% dels contractes creats el 2015 van ser indefinits, mentre que a Espanya el 2015 va ser de només un 8%.
 - Finalment un 35,5% de les persones ateses que han trobat feina, deu punts més que l'any anterior. Un veritable èxit si som conscients de les dificultats que tenen aquestes persones en els serveis públics d'ocupació tradicionals. Un èxit insuficient, com és habitual en l'àrea de Drets Socials, però un èxit estimulant per que saps que vas pel bon camí.
- Finalment constatar que l'objectiu és continuar avançant cap a la plena igualtat real i posar setge a la discriminació que pateixen les persones amb diversitat funcional. Aquest projecte, el de la XIB, cal que es vegi potenciat per avançar cap a la igualtat.